

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Livsmedelsverket

Yttrande över Livsmedelsverkets förslag till ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2018:5) om berikning av vissa livsmedel

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2018:5) om berikning av vissa livsmedel.

Det föreslås att

- kravet på berikning av "fermenterad mjölk" ersätts av ett krav på berikning av "fermenterade mjölkprodukter" och
- det införs en definition av fermenterade mjölkprodukter och att definitionen av fermenterad mjölk upphävs.

Det anges inte när förslaget föreslås träda i kraft.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Av remissen framgår att enligt gällande bestämmelser ska fermenterad mjölk som innehåller högst 3,0 viktprocent fett berikas. Med definitionen "fermenterad mjölk" omfattas emellertid endast fermenterade naturliga mjölkprodukter av berikningskravet. Detta eftersom såväl definitionen i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2003:39) om mjölk och ost som den i unionslagstiftningen¹ strikt begränsar vad som får tillsättas till mjölk. Vad gäller laktosfria produkter är det endast de produkter där laktosen är nedbruten med hjälp av laktasenzym som omfattas av berikningskravet.

I konsekvensutredningen anges att utredningen som legat till grund för aktuella bestämmelser har haft som målsättning att samtliga fermenterade mjölkprodukter som till exempel smaksatt yoghurt och fil upp till en viss viktprocent fett ska omfattas av kravet på berikning, liksom motsvarande laktosfria och vegetabiliska alternativ, för att nå rätt målgrupper i samhället.

¹ bilaga VII till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007.

I remissen anges att det därför föreslås en ny definition av begreppet "fermenterade mjölkprodukter" som utgår från nämnda unionslagstiftnings definition för mjölkprodukter samt att bestämmelsen om berikningskravet ändras från "fermenterad mjölk" till "fermenterade mjölkprodukter".

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges att det är viktigt att genomföra ändringarna för att d-vitaminspridningen ska kunna nå en så vid krets som möjligt. Vidare anges att förslagsställaren har undersökt alternativa möjligheter, men kommit fram till att en berikning av aktuella produkter är nödvändig för att befolkningen ska öka sitt d-vitaminintag.

Det anges att om någon reglering inte skulle komma till stånd skulle avsedd effekt för ökat d-vitaminintag i befolkningen inte uppnås, då de produkter som enligt Livsmedelsverkets utredningar bör ingå inte kommer att göra det. Vidare skulle ekologiska fermenterade mjölkprodukter inte få berikas överhuvudtaget, eftersom det krävs nationella regler för att få göra det enligt kommissionens förordning (EG) nr 889/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter med avseende på ekologisk produktion, märkning och kontroll.

Regelrådet gör följande bedömning. Av redovisningen framgår att förslagsställaren undersökt alternativa lösningar. Även om resultatet av undersökningen inte presenteras i remissen, anser Regelrådet att redovisningen av alternativa lösningar är tillräcklig givet förutsättningarna i detta fall. Av redovisningen framgår vilka effekterna blir om ingen reglering kommer till stånd. Regelrådet bedömer att redovisningen är tillräcklig i denna del.

Regelrådet finner därmed redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att berikning av livsmedel regleras av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1925/2006 om tillsättning av vitaminer och mineraler samt vissa andra ämnen i livsmedel. Förordningen reglerar vilka vitaminer och mineraler som får tillsättas i livsmedel och att de åtminstone ska tillsättas i betydande mängd (vilket för Vitamin D enligt förordning (EU) nr 1169/2011 är 15% av referensvärdet 5 mikrogram för näringsinnehållet per 100 g eller 100 ml för andra produkter än drycker och 7,5% av referensvärdet 5 mikrogram för näringsinnehållet för drycker per 100 ml).

Det anges att eftersom ändringen innebär ett utökat krav i förhållande till nuvarande regler behöver den föreslagna ändringen troligtvis anmälas till EU-kommissionen enligt nämnda förordning och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen ovan visar att en EU-förordning styr hur livsmedel får berikas och av redovisningen alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd framgår att nationella föreskrifter krävs för få att berika fermenterade produkter. Mot bakgrund av detta anser Regelrådet att redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är tillräcklig.

Regelrådet finner därmed redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen anges att ett ikraftträdande föreslås så snart som möjligt efter remiss och eventuell anmälan till EU-kommissionen. Det anges att samma övergångsregler som finns enligt LIVFSFS 2018:5 föreslås, eftersom de flesta företag inom branschen torde vara inställda och förberedda på att fermenterade mjölkprodukter med mera upp till tre procents fetthalt kommer att omfattas av krav på berikning, då det under lång tid har kommunicerats av Livsmedelsverket. Inget anges om behov av speciella informationsinsatser.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande tillräcklig. Av redovisningen framgår att förslagsställaren bedömer att de flesta företagen inom branschen torde ha kännedom om det aktuella regelverket. Mot bakgrund av att det föreslås ett snabbt ikraftträdande av de föreslagna bestämmelserna, borde dock redovisningen ha innehållit en bedömning av behovet av speciella informationsinsatser, eftersom det kan finnas företag som saknar kännedom om regelverket och därmed riskerar att inte hinna ställa om sin produktion och således inte kunna sälja sina produkter.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av behov av speciella informationsinsatser bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att producenter av bland annat smaksatt yoghurt, fil och vissa laktosfria mjölkprodukter samt tillverkare av vegetabiliska alternativ till fermenterade mjölkprodukter berörs av förslaget.

Regelrådet gör följande bedömning. Av redovisningen framgår berörda företag utifrån bransch. Det finns ingen information om berörda företag utifrån antal och storlek. Regelrådet anser att redovisningen borde ha innehållit information om berörda företag utifrån antal och storlek. Om sådan information inte är möjlig att ta fram, borde det ha angetts.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån bransch godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I remissen anges inget om eventuella administrativa kostnader.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådets anser att redovisningen borde ha innehållit en bedömning om huruvida förslaget påverkar företagens administrativa börda.

Regelrådet finner redovisningen av administrativa kostnader bristfällig.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen anges att branschen har ansett att det är viktigt att alla produkter inom samma segment ska berikas. Att särskilt naturella mjölkprodukter från smaksatta innebär stora merkostnader.

Regelrådet gör följande bedömning. Av redovisningen kan utläsas att förslaget tillmötesgår branschens önskemål samt att slippa särhålla naturliga mjölkprodukter från smaksatta innebär kostnadsbesparingar. Detta torde innebära en positiv effekt för företagen, både organisatoriskt och kostnadsmässigt. Eftersom förslaget bedöms medföra stora kostnadsbesparingar, anser Regelrådet att redovisningen borde innehållit en kvantifiering av dessa besparingar eller en förklaring till varför en sådan kvantifiering inte är möjlig. Enligt Regelrådet är avsaknaden av ytterligare uppgifter en brist.

Regelrådet finner trots detta att redovisningen av andra kostnader och verksamhet är bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen anges att konkurrensmässigt är det svårt att motivera varför endast vissa laktosfria fermenterade mjölkprodukter ska omfattas av krav på berikning.

Regelrådet gör följande bedömning. Det kan initialt konstateras att det saknas uppgifter om berörda företag utifrån antal och storlek samt att redovisningen avseende påverkan på konkurrensförhållandena är ytterst kortfattad. Därmed går det inte att utesluta att förslaget kan komma att påverka små respektive stora företag på olika sätt. Det framgår inte heller om förslaget kan medföra en påverkan på företags internationella konkurrenskraft.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regelrådet har i remissen inte kunnat återfinna något resonemang om att de föreslagna bestämmelserna kan påverka företagen i andra avseenden. Regelrådet har i sin granskning heller inte funnit någon sådan påverkan.

Regelrådet finner en utebliven beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden i detta ärende godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I remissen anges inget om särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet gör följande bedömning. Det saknas redovisning avseende särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning, vilket är en brist. Eftersom det inte heller framgår uppgifter om storleken på berörda företag går det inte att på förhand utesluta att det kan finnas ett behov av särskild hänsyn till små företag. Om bedömningen är att någon särskild hänsyn till små företag inte är möjlig eller nödvändig borde detta ha angetts och motiverats i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner därför redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan konstatera att flertalet delar är knapphändigt redovisade och hade kunnat utvecklas ytterligare för att höja konsekvensutredningens kvalitet. Det är enligt Regelrådet inte tillräckligt att hänvisa till en tidigare remitterad promemoria. Det är dock bristerna vad gäller redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek, förslagets kostnader och påverkan på konkurrensförhållandena samt särskilda hänsyn till små företag som har varit avgörande för bedömningen.

Regelrådet ser gärna att strukturen i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning används för upprättande av konsekvensutredningar. Enligt Regelrådets uppfattning är förslagsställarens konsekvensutredning svår att följa, då den inte följer denna struktur. Detta har dock inte påverkat den sammantagna bedömningen av konsekvensutredningen.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 22 augusti.

I beslutet deltog: Claes Norberg (ordförande), Hanna Björknäs, Yvonne von Friedrichs och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Katarina Porko.

Claes Norberg
Ordförande

Katarina Porko
Föredragande